

СТ А Н О В И Щ Е

От: *Проф. д.н. Таня Петрова Парушева*
УНСС, катедра „Икономика на туризма“
Научна специалност: „Икономика и управление (туризъм)“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по *научна специалност* в УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Виктория Венциславова Коларова*
Тема на дисертационния труд: *„Приключенският туризъм за развитието на дестинациите“*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1682/10.06.2025 г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към *катедра „Икономика на туризма“*, факултет *„Икономика на инфраструктурата“* на УНСС по *научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“*. Обучението е осъществено в *задочна форма* през периода 2021 г. – 2025 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният за становище дисертационен труд на докторант Виктория Венциславова Коларова, авторефератът и научните публикации, свързани с дисертационния труд са резултат от самостоятелно научно изследване. Разработката е в **обем** от 249 страници. В основния текст са илюстрирани 24 таблици и 16 фигури. **Структурата** на дисертационния труд почива върху добре обоснована логика. Състои се от увод (5 стр.), изложение в три глави (218 стр. основен текст), заключение (6 стр.), списък на използваните литературни източници (11 стр.) и 2 приложения – 6 стр.

Аргументирано и убедително са открити **актуалността и значимостта** на изследваната проблематика. Посочено е, че приключенският туризъм създава изживявания и стимулира потребността на хората не само да пътуват, но и да търсят активни преживявания. Открити са специфичното предлагане на различни видове специализирани туристически продукти и нормативната уредба в България.

Сполучливо са разграничени **обектът** на изследването – „приключенският туризъм” и **предметът** на изследването – „анализът на приключенския туризъм и неговото развитие в избрани туристически райони на България”. Ясно и точно е дефинирана **целта** на изследването – „да се анализира и популяризира развитието на приключенския туризъм в приоритетните за него туристически райони, както и да се разработи модел за неговото ефективно управление в контекста на българските природни и културни дадености”. За нейното постигане са формулирани **6 изследователски задачи**.

Подходящо конструирана е **изследователската теза** на автора, че „развитието и популяризирането на приключенския туризъм в българските туристически райони може да утвърди България като атрактивна, четирисезонна дестинация и да диференцира туристическото предлагане на туроператорите”. Правилно са дефинирани **4 хипотези**.

Използваната научна литература включва 122 заглавия, от които 11 са на български език, 92 на английски език и 19 интернет сайта. Литературните източници са ползвани **добросъвестно и коректно**.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В **първа глава** на дисертационния труд „**Приключенският туризъм – същност, специфика, характеристики**” са разгледани същността и спецификата. Специално място е отделено на видовете приключенски туризъм. Анализирани са добрите практики и тенденциите в развитието на приключенския туризъм.

Във **втора глава** на дисертационния труд „**Възможности за развитие на дестинации за приключенски туризъм**” е дискутиран потенциалът за развитие на туристическа дестинация. Открита е атрактивността на дестинациите за приключенски туризъм. Извършен е преглед на маркетинговото управление на дестинации за приключенски туризъм в България.

В **трета глава** на дисертационния труд „**Оценка и анализ на атрактивността на район Рила-Пирин за приключенски туристически продукти**” е поставен акцент върху методологията на емпиричното

изследване. Извършен е анализ на резултатите от емпиричното изследване. Представен е модел за усъвършенстване на туристическия продукт в район Рила-Пирин по приключенски туризъм.

В **заключението** са обобщени резултатите от приложението на приключенския туризъм за развитието на дестинациите.

Използваната методология включва теоретични и емпирични подходи. Приложени са критичен анализ, наблюдение, анализ на нормативни документи, дедуктивен подход, сравнителен анализ, анкетно проучване, интервюта, статистически анализ, SWOT анализ, квалитетна и експертен анализ.

Поставените **цел и задачи** са успешно **изпълнени**. Текстът е написан на научен **език**.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Докторант Коларова правилно е формулирала приносите в дисертационния труд. Представената справка оценяваме като коректна и реално отразяваща постигнатите резултати.

В дисертационния труд ясно се открояват следните **научни и научно-приложни приноси**:

първо - Изведена е дефиниция и са детайлизирани ключовите характеристики и видове приключенски туризъм, съобразени със съвременните тенденции и потребителски нагласи.

второ - Направен е обстоен анализ на потенциала за приключенски туризъм на дестинация Рила-Пирин; извършен е SWOT анализ.

трето - Проведено е анкетно проучване сред потенциални и реални приключенски туристи.

четвърто - Създаден е модел за усъвършенстване на туристическия продукт за приключенски туризъм, който включва елементи на сензорния маркетинг; моделът е приложим и в други дестинации.

пето - Предложени са препоръки, които могат да послужат като пътна карта за развитието на приключенския туризъм в България.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторант Виктория Коларова отговаря на **минималните национални изисквания** за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, съгласно чл. 2б, ал. 2 и ал. 3 на Закона за развитие на академичния състав в Република България. Тя има **6 публикации** – 4 самостоятелни и 2 в съавторство. Докладите са отпечатани в сборници от участие в международни и юбилейни научни конференции. Публикациите са **представителни** и осигуряват достатъчно **разпространение на**

резултатите от изследването сред академичната общност и заинтересованите среди от туристическия бизнес.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е в обем от **92 страници на български и английски език**. Той коректно кореспондира с дисертационния труд и достоверно представя в синтезиран вид изследваните проблеми.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Бих си позволила да препоръчам, в бъдещата си работа докторант Виктория Коларова да разшири изследователската си дейност, като проучи ролята и на други специализирани видове туризъм за развитието на дестинациите.

8. Заключение

С убеденост давам **положителна оценка** на дисертационния труд на тема „Приключенският туризъм за развитието на дестинациите“. Потвърждавам, че той изцяло **съответства на изискванията** на ЗРАС на Република България, Правилника за неговото прилагане и Правилника за учебната дейност на УНСС – част трета „доктор“.

Предлагам на уважаемите членове на научното жури да вземат решение „**ЗА**“ присъждането на **образователната и научна степен „доктор“** в област на висшето образование **3. „Социални, стопански и правни науки“**, **професионално направление 3.8. „Икономика“**, **научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“** на **ВИКТОРИЯ ВЕНЦИСЛАНОВА КОЛАРОВА** – задочен докторант в катедра „Икономика на туризма“ към факултет „Икономика на инфраструктурата“ на УНСС.

София,
19.07.2025 г.

Изготвил становището:
(проф. д.н. Таня Парушева)

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

ACADEMIC STATEMENT

By: *Prof. D.Sc. Tanya Parusheva*
University of National and World Economy, Sofia
Scientific specialty “Economics and Management (Tourism)”

Regarding: dissertation for the award of the educational and scientific degree
“**doctor**” in a *scientific specialty at the UNWE*.

Author of the dissertation: *Viktoria Ventsislavova Kolarova*
Topic of the dissertation: “*Adventure tourism for destination development*”

Reason for submitting the opinion: participation in the composition of the scientific jury for the defense of the dissertation according to Order № 1682/10.06.2025 of the Rector of the UNWE.

1. Information about the dissertation candidate

The dissertant was trained in the PhD program at the *Department of Economics of Tourism, Faculty of Economics of Infrastructure of the UNWE* in the *scientific specialty “Economics and Management (Tourism)”*. The training was carried out in *part-time* form in the period 2021 - 2025.

2. General characteristics of the presented dissertation work

The dissertation of doctoral student Viktoria Ventsislavova Kolarova, the abstract and the scientific publications related to the dissertation are the result of an independent scientific research. The dissertation is 249 pages **long**. The main text is illustrated with 24 tables and 16 figures. The **structure** of the dissertation rests on a well-founded logic. It consists of an introduction (5 pages), a statement in three chapters (218 pages main text), a conclusion (6 pages), a list of references used (11 pages) and 2 appendices - 6 pages.

The **relevance and importance** of the researched issues are highlighted in a well-reasoned and convincing way. It is pointed out that adventure tourism

creates experiences and stimulates the need of people not only to travel but also to seek active experiences. The specific offer of different types of specialized tourism products and the regulatory framework in Bulgaria are highlighted.

The **object** of the study - “adventure tourism” and the **subject** of the study - “the analysis of adventure tourism and its development in selected tourist regions of Bulgaria” are well distinguished. The **purpose** of the study is clearly and precisely defined - “to analyze and promote the development of adventure tourism in the priority tourist areas, as well as to develop a model for its effective management in the context of Bulgarian natural and cultural features”. In order to achieve this goal, **6 research tasks** have been formulated.

The **author's research thesis** that “the development and promotion of adventure tourism in Bulgarian tourist regions can establish Bulgaria as an attractive, four-season destination and differentiate the tourist offer of tour operators” is appropriately constructed. **4 hypotheses** are correctly defined.

The **scientific literature** used includes 122 titles, of which 11 are in Bulgarian, 92 in English and 19 websites. The literature sources were used **conscientiously and correctly**.

3. Evaluation of the obtained scientific and applied scientific results

In the **first chapter** of the dissertation “**Adventure tourism - essence, specificity, characteristics**” the essence and specificity are discussed. A special place is given to the types of adventure tourism. Best practices and trends in the development of adventure tourism are analysed.

In the **second chapter** of the dissertation “**Opportunities for the development of adventure tourism destinations**” the potential for the development of a tourist destination is discussed. The attractiveness of adventure tourism destinations is highlighted. A review of the marketing management of adventure tourism destinations in Bulgaria is carried out.

In the **third chapter** of the dissertation “**Evaluation and analysis of the attractiveness of the Rila-Pirin region for adventure tourism products**” the emphasis is put on the methodology of the empirical research. An analysis of the results of the empirical research is performed. A model for improving the tourist product in the Rila-Pirin region for adventure tourism is presented.

In the **conclusion**, the results of the application of adventure tourism for destination development are summarized.

The **methodology** used includes theoretical and empirical approaches. Critical analysis, observation, analysis of normative documents, deductive approach, comparative analysis, questionnaire survey, interviews, statistical analysis, SWOT analysis, qualitemetry and expert analysis are applied.

The stated **aim and objectives** were **successfully met**. The text is written in **scientific language**.

4. Evaluation of scientific and applied scientific contributions

Doctoral student Kolarova has **correctly formulated** the contributions in the dissertation. We evaluate the presented reference as correct and truly reflecting the achieved results.

The following **scientific and applied scientific contributions** are clearly highlighted in the dissertation:

first - A definition has been made and the key characteristics and types of adventure tourism have been detailed, in line with contemporary trends and consumer attitudes.

second - A comprehensive analysis of the potential for adventure tourism in the destination of Rila-Pirin is made; a SWOT analysis is carried out.

third - A survey among potential and actual adventure tourists was conducted.

fourth - A model for the improvement of the adventure tourism product was created, which includes elements of sensory marketing; the model is applicable in other destinations.

fifth - Recommendations are proposed that can serve as a roadmap for the development of adventure tourism in Bulgaria.

5. Evaluation of dissertation publications

Doctoral student Viktoria Kolarova **meets the minimum national requirements** for awarding the educational and scientific degree "doctor", according to Art. 2b, para. 2 and para. 3 of the Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria. She has **6 publications** - 4 independent and 2 co-authored. The reports have been printed in proceedings of participation in international and anniversary scientific conferences. The publications are **representative** and ensure sufficient **dissemination of the results** of the research among the academic community and interested circles in the tourism business.

6. Evaluation of the abstract

The abstract is **92 pages in Bulgarian and English**. It correctly corresponds to the dissertation work and faithfully presents the researched problems in a synthesized form.

7. Critical notes, recommendations and questions

I would like to recommend that in her future work, doctoral student Viktoria Kolarova expand her research activities by studying the role of other specialized types of tourism in the development of destinations.

8. Conclusion

I confidently give a **positive assessment** of the dissertation on the topic “Adventure tourism for destination development”. I confirm that it fully **complies with the requirements** of the Law on Administrative Procedure of the Republic of Bulgaria, the Regulations for its implementation and the Regulations for the educational activities of the UNWE – part three “doctor”.

I propose to the esteemed members of the scientific jury to make a decision **“FOR”** the awarding of the **educational and scientific degree “Doctor”** in the field of higher education **3. “Social, Economic and Legal Sciences”**, professional field **3.8. “Economics”**, scientific specialty **“Economics and Management (Tourism)”** to **VIKTORIA VENTSISLAVOVA KOLAROVA** - part-time doctoral student in the Department of “Economics of Tourism” at the Faculty of “Infrastructure Economics” of the UNWE.

Sofia,
19.07.2025.

Academic Statement by:
(Prof. D.Sc. Tanya Parusheva)